

Minimální preventivní program 2021/2022
Základní škola Prachovice, okres Chrudim

Adresa: Chrudimská 57, 538 04 Prachovice

Ředitel školy: Ing. Jitka Holasová
Školní metodik prevence: Ing. Jana Apltauerová

Obsah:

1. Úvod
 2. Charakteristika školy
 3. Informační zdroje školy
 - 3.1 Vnitřní informační zdroje
 - 3.2 Vnější informační zdroje
 4. Cíle programu
 - 4.1 Dlouhodobý cíl
 - 4.2 Hlavní strategie dosažení cílů
 - 4.3 Krátkodobé cíle
 5. Personální zajištění programu
 - 5.1 Školní metodik prevence
 - 5.2 Výchovní poradce
 - 5.3 Třídní učitel žáka
 - 5.4 Školní preventivní tým
 6. Realizace školního preventivního programu
 - 6.1 Formy realizace
 7. Hodnocení programu
- Přílohy:
1. Program proti šikanování,
 2. Krizový scénář při nálezů tabáku, alkoholu a drog ve škole.
 3. Prevence záškoláctví
 4. Nevhodné a agresivní chování žáků, porušování pravidel chování
 5. Literatura, webové stránky, kontakty, seznam organizací zabývajících se primární prevencí

1. Úvod

V současné době lze konstatovat, že problematika rizikových projevů chování u dětí a mládeže narůstá a je celospolečenským problémem. Kouření, požívání alkoholu a jiných návykových látek i jejich distribuce, problémy se záškoláctvím a šikanou se dotýkají dětí, které navštěvují základní školu. Z pohledu pedagogů je důležité preventivně působit na žáky v době školní docházky, poskytovat žákům i rodičům co nejvíce informací o této problematice, podávat je přiměřeně k věku žáků a na toto téma s nimi hovořit i na neformální úrovni. Naším cílem je také podpora zdravého životního stylu žáků, rozvoj komunikace a podpora spolupráce mezi školou a zákonnými zástupci žáků.

2. Charakteristika školy

Jsme úplná základní škola s právní subjektivitou. Zřizovatelem je Obec Prachovice. Pracujeme podle Školního vzdělávacího programu Tvořivá škola. Jsme školou venkovského typu s počtem 135 – 150 žáků. Naprostou většinu žáků tvoří místní děti, dojíždějících je velmi málo. Žáci jsou spolu v každodenním kontaktu i po vyučování. Pracujeme v prostředí obce, kde názorovou orientaci dětí mladšího i staršího školního věku poměrně značně ovlivňuje přítomnost skupin obyvatel s rizikovým chováním. Specifická je zde přítomnost větší skupiny obyvatel kulturně odlišných a skupiny obyvatel sociálně znevýhodněných. Pro žáky je také obtížnější dostupnost atraktivních volnočasových aktivit.

Budova školy se nachází ve středu obce a je dobře dostupná. Areál školy je tvořen jednou budovou. V ní se nachází tělocvična, jídelna i školní družina. Součástí areálu školy je multifunkční sportovní hřiště. Areál školy je oplocen. Školní budova je po dobu vyučování uzamčena, vstup je vybaven zvonkem. Otevírání dveří na dálku ze sborovny a školní družiny umožňuje vizuální kontrolu vstupujícího do školy. Jednotlivé učebny jsou dobře materiálně-technicky vybaveny pro realizaci preventivních aktivit.

Potenciálně rizikovým místem v budově školy jsou šatny, které nejsou vzájemně odděleny a dochází zde k potkávání žáků z různých tříd.

V blízkosti školy se nacházejí dva obchody a autobusová zastávka. Tyto lokality umožňují setkávání žáků před a po vyučování a představují z pohledu výskytu rizikového chování potenciálně riziková místa.

Výrazným specifikem naší školy je, že každý učitel zná prakticky všechny žáky, prostředí školy není anonymní. Školní a třídní prostředí, ve kterém žáci tráví hodně času, rovněž ovlivňuje chování člověka. Proto se žáci podílejí na vytváření prostředí, na výzdobě tříd a chodeb, na udržování pořádku. Jsou vedeni ke spoluzodpovědnosti, dostávají prostor k vlastní realizaci svých nápadů na výzdobu školy.

Je kladen důraz na práci třídních kolektivů, třídní učitelé sledují situaci ve třídě, pracují se třídou i v rámci jednotlivých preventivních programů. Žáci mají možnost konzultace s metodičkou prevence a výchovnou poradkyní. Rodiče jsou pravidelně informováni o situaci ve škole i o možnostech případné pomoci průběžně na webových stránkách školy, pomocí systému Bakaláři, na třídních schůzkách a programu kabelové televize obce. V případě potřeby podle individuální dohody.

3. Informační zdroje školy

3.1. Vnitřní informační zdroje školy

V rámci žákovské knihovny jsme vytvořili část prostoru s knihami a materiály k problematice rizikových jevů, v kabinetě metodika prevence je učitelům i rodičům k dispozici odborná

literatura a časopisy (např. Prevence). Ve sborovně je všem vyučujícím přístupna složka s metodickými pokyny MŠMT. V budově školy je umístěna schránka důvěry, kam mají žáci možnost dávat anonymně své podněty. Tato schránka je jednou měsíčně vybírána MŠP a pokud jsou podněty adresné, jsou řešeny. Důležitým zdrojem informací pro vyučující, žáky i jejich zákonné zástupce jsou Bakaláři, webové stránky školy, školní Facebook a Google Classroom.

Seznam literatury viz. příloha č. 6

3.2. Vnější informační zdroje školy

Škola v rámci řešení problémů v oblasti primární prevence spolupracuje s celou řadou organizací, jejichž přehled je součástí přílohy č. 6.

4. Cíle MPP

4.1. Dlouhodobý hlavní cíl:

Dlouhodobé cíle MPP jsou uvedeny ve Strategii primární prevence rizikových projevů chování.

Zaměření aktivit a programů v oblasti prevence vychází ze znalosti místního prostředí.

Jedná se především o toto rizikové chování:

- užívání návykových látek
- vandalismus,
- špatné mezilidské vztahy,
- šikana

V primární prevenci proti těmto jevům by měly napomáhat:

- včasné odhalování možných rizik,
- rozvíjení vhodných kompetencí,
- podpora sociálních dovedností žáků vůči vrstevnickým vlivům,
- dobrá vzájemná informovanost pedagogů a spolupráce s rodiči,
- práce se skupinovou dynamikou třídy
- realizace programů zaměřených na rizikové chování,

4.2. Hlavní strategie

- vytvořit spolehlivě fungující systém spolupráce učitelů navzájem a učitelů a zákonných zástupců podporující prevenci žáků před rizikovým chováním
- nenásilnou formou žákům předkládat poznatky o rizikovém chování
- využívat spolupráce s odbornými institucemi nabízejícími kvalitní výchovné programy
- dle možností nabídka pozitivních alternativ trávení volného času (spolupráce s obcí a místním sportovním klubem)

4.3. Krátkodobé cíle MPP

Krátkodobé cíle MPP jsou zformulovány na období jednoho roku a diferencovány podle vymezení níže uvedených cílových skupin.

Cílové skupiny

- žáci
- rodiče/zákonní zástupci žáků
- pedagogičtí a nepedagogičtí pracovníci školy
-

4.3.1 Žáci

- Uskutečnění programů specifické primární prevence zaměřených na žáky. Programy ve školním roce 2021/2022 budou realizovány s ohledem na aktuální epidemiologickou situaci. Aktivity se zaměří především na rozvoj kompetencí žáků v oblasti zdravých vztahů (žáci mezi sebou navzájem, vhodná komunikace žáků s vyučujícím, respektování pravidel ve škole), osobní bezpečí, zdravého životního stylu (zdravý jídelníček) a výchově k zodpovědnosti za sebe a své zdraví (závislosti – užívání návykových látek) budou realizovány v rámci výuky či školním metodikem prevence.

Účastníci	Název programu/aktivity	Kdo realizuje	Cílová oblast
1. třída	Tajuplný ostrov	PPPUO	prevence užívání návykových látek (kouření, alkohol)
1. třída	Jsme jedna třída, jeden tým	Ing. Jana Apltauerová	Zdravé vztahy
1. třída	Dopravní výchova v CEMEXu	CEMEX	Osobní bezpečí
2. třída	Tajuplný ostrov	PPPUO	prevence užívání návykových látek
2. třída	Dopravní výchova v CEMEXu	CEMEX	Osobní bezpečí
2. třída	Jsme jedna třída, jeden tým	Ing. Jana Apltauerová	Zdravé vztahy
3. třída	Můžeš, nemusíš	PPPUO	prevence užívání návykových látek
3. třída	Jsme jedna třída, jeden tým	Ing. Jana Apltauerová	Zdravé vztahy
4. třída	Můžeš, nemusíš	PPPUO	prevence užívání návykových látek
4. třída	Návštěva dopravního hřiště	Mgr. Magda Hemzová	Osobní bezpečí
5. třída	Bolí, nebolí	PPPUO	Zdravé vztahy
5. třída	Jsme jedna třída, jeden tým	Ing. Jana Apltauerová	Zdravé vztahy
6. třída	Jsme jedna třída, jeden tým	Ing. Jana Apltauerová	Zdravé vztahy
6. třída	Nebezpečí internetu I	Acet z.s.	Osobní bezpečí
7. třída	Krok za krokem	PPPUO	Zdravé vztahy (šikana, agrese v kolektivu)

7. třída	Nebezpečí internetu I	Acet z.s.	Osobní bezpečí
8. třída	Do dna	PPPUO	Zdravý životní styl (alkohol)
8.-9. třída	Konflikt se zákonem	Šance pro Tebe, z.s.	Etická a právní výchova
8.-9. třída	Sex, AIDS a vztahy	ČSAP, z.s.	Výchova k odpovědnosti, zdravý životní styl
2.- 9. třída	Zmapování studijního pokroku jednotlivých žáků, jejich zkušeností s nástroji dálkové výuky a jejich současné možnosti se tohoto typu výuky účastnit	Třídní učitelé	
2.- 9. třída	Nastavení školního prostředí pro distanční výuku Google Classroom na nový školní rok	Jednotliví vyučující	
1.- 9. třída	Doučování žáků – možnost doučování pro žáky, kteří mají potíže v navázání na běžnou výuku	Jednotliví vyučující	
1.-9. třída	Mapování průběžného studijního pokroku jednotlivých žáků v návaznosti na jejich distanční vzdělávání	Jednotliví vyučující	

- Realizace pravidelných školních, případně i mimoškolních akcí, které budou podporovat utváření vhodných kompetencí podporujících zdravý způsob života (programy a projekty realizované v rámci nespecifické prevence) – vše s ohledem na aktuální epidemiologickou situaci

Datum	Účastníci	Téma	Kdo realizuje	Oblast DPP
září	1. - 9. třída	Obecné poučení žáků o chování a bezpečnosti ve škole i mimo ni	třídní učitelé	osobní bezpečí
3.9. 2021	1.-9. třída	Projektový den "Znáš své okolí?"	třídní učitelé	zdravý životní styl, využívání volného času
6. 9. – 10. 9. 2021	vybraní žáci	Zážitkový týden	Mgr. Hřebíková	zdravý životní styl, využívání volného času
29. 9. 2021	1.-9. třída	Projektový den Za kulturou ve škole	Mgr. Ptáčnicková	využívání volného času
30.9.2021	8. - 9. třída	Úklid obce	Mgr. Horynová, Mgr. Ostatková	výchova k odpovědnosti
říjen 2021	9. třída	Drakiáda	Mgr. Horynová	sociální vztahy
říjen 2021	8. - 9. třída	Burza škol Chrudim-volba povolání	Mgr. Horynová, Mgr. Ostatková	výchova k odpovědnosti

říjen 2021	8. - 9. třída	Beseda s Úřadem práce	Mgr. Horynová,	výchova k odpovědnosti
prosinec 2021	1.- 9. ročník	Dopis "Ježíškovi" - přání	Mgr. Horynová	sebezpoznání
prosinec 2021	1.- 9. třída	Vánoční jarmark	Mgr. Horynová	výchova k odpovědnosti, sociální vztahy
prosinec 2021	1.- 9. třída	Taneční maraton Zdoláváme horský masiv	Mgr. Horynová Mgr. Hřebíková	zdravý životní styl
Termín bude upřesněn	1.- 9. třída	Evakuace školy, další aktivity spojené s bezpečným chováním v ohrožení – projektový den	Mgr. Ptáčnicková	osobní bezpečí
Termín bude upřesněn	1.- 9. třída	Projektový den Zdravý talíř	Mgr. Holasová	výchova k odpovědnosti za sebe a své zdraví
Termín bude upřesněn	1. - 9. třída	Sportovní den	Vyučující TV	zdravý životní styl, využívání volného času

4.3.2 Rodiče/zákonní zástupci

- Podpora zájmu rodičů o dění ve škole
 - včasné informování rodičů, využívání všech informačních kanálů – komunikace s rodiči probíhá prostřednictvím elektronické žákovské knížky Bakaláři, telefonicky, přes školní webové stránky a školní Facebook.
 - zapojení do realizace projektových dnů, zvýšení počtu rodičů účastnících se konzultací týkajících se prospěchu a chování dětí
- Zvýšení informovanosti rodičů o rizicích spojených s trávením volného času dětí na internetu – realizace odborné besedy na dané téma – pokud epidemiologická situace dovolí

4.3.3 Pedagogičtí a nepedagogičtí pracovníci školy

- Zlepšení informovanosti pedagogů o činnosti a náplni práce školního metodika prevence – pravidelné informace na pedagogických radách podávaných ŠMP
- Nastavení systému informování ŠMP o realizovaných aktivitách vztahujících se k oblasti prevence v rámci naplňování ŠVP – vytvoření složky Školní metodik prevence v rámci Google Clasroom, kde bude ŠMP o těchto aktivitách pravidelně informován

5. Personální zajištění programu

5. 1 Školní metodik prevence:

- sestavuje MPP a další plány pro preventivní aktivity ve škole,
- spolupracuje s výchovným poradcem, třídními učiteli, ostatními pracovníky školy, PPP, okresním a krajským metodikem prevence, psychology a dalšími organizacemi, institucemi a odborníky
- s pomocí třídních učitelů mapuje výskyt rizikového chování ve škole

- řeší a eviduje rizikové chování ve škole
- ve spolupráci s ostatními vyučujícími zajišťuje a koordinuje preventivní aktivity a programy prevence pro žáky
- poskytuje materiály a informace všem učitelům k dané problematice

5.2 Výchovná poradkyně

- eviduje děti s SPU, eviduje integrované žáky
- pomáhá při tvorbě individuálních vzdělávacích plánů
- vede profesní orientaci žáků
- spolupracuje s PPP

5.3 Třídní učitel žáka

- mapuje vztahy žáků v třídním kolektivu
- je manažerem třídního dění a preventivních aktivit pro svoji třídu
- mapuje výskyt rizikového chování ve škole a předává informace metodikovi prevence,
- k této práci využívá příslušné přílohy Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21291/2010-28

5.4 Školní preventivní tým

- šetří rizikové chování žáků, dodržuje postupy platné pro školu
- řeší situaci s třídním kolektivem
- jedná s rodiči žáků
- jedná s Policií ČR, PPP, odborem sociálních věcí, psychologem, dětskou lékařkou

Složení školního preventivního týmu

ředitel školy

zástupkyně ředitele

školní metodik prevence

výchovný poradce

dle potřeby:

pomocný výchovný poradce 1. stupeň

pomocný výchovný poradce 2. stupeň

příslušný třídní učitel

SLOŽENÍ PREVENTIVNÍHO TÝMU (JMENOVITĚ)		
Ředitel školy	Ing. Jitka Holasová	zsprachovice.reditel@seznam.cz 469 663 115
Zástupkyně ředitele školy	Mgr. Eliška Ptáčnicková	eliska.ptacnikova@seznam.cz 463 663 838
Výchovná poradkyně	Ing. Jitka Holasová	zs.prachovice@seznam.cz 469 663 115
Školní metodik prevence	Ing. Jana Apltauerová	apljan06@email.cz
pomocný výchovný poradce 1. stupeň	Mgr. Alena Machová	alamachova1@seznam.cz
pomocný výchovný poradce	Ing. Jana Apltauerová	apljan06@email.cz

2. stupeň		
příslušní třídní učitelé	Mgr. Iva Strmisková	1. třída
	Mgr. Alena Machová	2. třída
	Mgr. Jiří Ptáčník	3. třída
	Mgr. Magda Hemzová	4. třída
	Mgr. Marie Hřebíková	5. třída
	Mgr. Vladimíra Kellerová	6. třída
	Mgr. Petra Vojtová	7. třída
	Mgr. Irena Ostatková	8. třída
	Mgr. Jitka Horynová	9. třída

6. Realizace školního preventivního programu

6.1 Formy realizace

- Systematické zavádění etické a právní výchovy a výchovy ke zdravému životnímu stylu do osnov jednotlivých předmětů.
(vyučující jednotlivých předmětů)
- Práce s třídními kolektivy a zároveň uplatnění individuálního přístupu a působení na jednotlivce.
(třídní učitelé a ostatní vyučující)
- Pravidelné sledování a vyhodnocování situací, které se týkají výskytu rizikového chování. Monitorování vztahů ve třídách a předcházení případnému problémovému chování.
(MP ve spolupráci s ostatními učiteli a výchovný poradce)
- Vyhledávání vhodných dlouhodobých programů, besed či setkání s odborníky, realizace vhodných projektů, využití multimediální techniky.
(ŠMP ve spolupráci s ostatními učiteli)
- Poradenská práce školního metodika prevence
- Působení na rodiče tak, aby posilovali vazby dítěte na rodinu, a měli přehled o denním programu dětí a trávení jejich volného času (všichni vyučující)
- Pořádání takových školních, případně i mimoškolních akcí, které budou podporovat utváření vhodných kompetencí podporujících zdravý způsob života. Tyto akce cílí na žáky a jejich rodiče
(ředitel, ŠMP, ostatní vyučující)
- Zvyšovat informovanost rodičů o dění ve škole. Ve vhodných případech udržovat osobní kontakt s rodiči žáků
(ředitel, ŠMP, ostatní vyučující, výchovný poradce)

7. Hodnocení preventivního programu

Preventivní program je jednou ročně vyhodnocován v závěru daného školního roku školním metodikem prevence.

Podkladem pro jeho hodnocení jsou záznamy ŠMP o jednotlivých programech, aktivitách a řešených problémových situacích vedených v deníku školního metodika prevence. Preventivní témata, která jsou realizována v rámci vzdělávacích oblastí Školního vzdělávacího programu Tvořivá škola (viz. příloha č. 5), zaznamenávají jednotliví vyučující do tabulky a předávají ŠMP. Podkladem jsou také zápisy ze schůzek školního preventivního týmu, zápisy z jednání ŠMP s jednotlivými žáky a jejich zákonnými zástupci nebo třídními učiteli. Podkladem jsou také záznamy ze sociometrických šetření a diagnostiky třídních kolektivů pokud v daných třídách proběhly. Programy specifické prevence jsou vyhodnocovány prostřednictvím evaluačních dotazníků, které vyplňují jak žáci, tak i třídní učitelé či učitelé účastníci se daného programu jako dozor. Součástí hodnocení preventivního programu jsou také zprávy, které zpracovávají sami poskytovatelé daných programů specifické prevence.

Hodnocení preventivního programu je součástí výroční zprávy.

8. Přílohy programu

Příloha č.1 Program proti šikanování vč. krizového plánu při výskytu šikany ve škole

Příloha č.2 Nález alkoholu, tabáku a drogy ve škole,

Příloha č. 3 Řešení záškoláctví,

Příloha č.4. Nevhodné a agresivní chování žáků, porušování pravidel,

Příloha č.5 Preventivní témata obsažena v ŠVP Tvořivá škola

Příloha č. 6 Seznam spolupracujících organizací a literatura

V případě potřeby řešení konkrétní rizikové situace využívají vyučující informace a doporučení všech příloh Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21291/2010-28.